

Bestyrelsesmødet den 17. December 1903.

Til Stede vare: Præsidenterne Hofjægmester F. Friis, Kammerherre K. Sehested og Lensgreve B. Wedell. Af Bestyrelsesraadets Medlemmer vare mødte: Prof., Dr. med. Bang, Godsejer A. Bech (Kruusesminde), Hofjægmester C. Bech (Engelsholm), Lærer Christensen, Forpagter Fønnesbech-Wulff, Propriet. Grüner, Forpagter Høffding, Gaardejer Jensen (Gl. Sole), Gaardfæster Laub, Godsejer de Lichtenberg, Gaardejer A. Nielsen, Proprietær Olufsen, Forstander N. Pedersen (Ladelund), Forstander Petersen (Dalum), Proprietær Rasmussen, Baron Rosenkrantz, Professor, Dr. phil. Rostrup, Forpagter Sonne, Forpagter Skov, Hofjægmester A. V. Tesdorpf, Forpagter Thalbitzer og Professor Westermann. — Afbud var sendt af Direktør M. Nielsen, Inspektør Leegaard, Grev Reventlow og Proprietær O. Jespersen.

Den ledende Præsident, Kammerherre K. Sehested, aabnede Mødet med at byde Velkommen og mindes de siden forrige Bestyrelsesmøde afdøde Medlemmer, som havde haft Betydning for det danske Landbrug, nemlig Kammerherre, Baron Wedell-Wedellsborg (Overdrevsgaarden) og Redaktør Erhard Frederiksen.

Angaaende Præsidentens Udtalelse vedrørende de afdøde, Udfaldet af Stemmegivningen, de foretagne Valg af Medlemmer til forskellige Udvalg, Decision af Regnskabet for 1902—03 samt Indholdet af en Del Beretninger ved-

rørende Selskabets forskellige Virksomhedsgrene henvises til Referatet af Forhandlingerne paa Selskabets Generalforsamling, som afholdtes samme Dags Aften Kl. 7. I Forbindelse hermed skal nævnes, at Præsidenten udtalte en Tak til Forpagter Thalbitzer for hans 25-aarige Virksomhed som Medlem af Bestyrelsesraadet.

Endvidere førtes en længere Diskussion om eventuel Nedsættelse af et Udvalg til Behandling af Spørgsmaalet om Udnyttelsen af Huder og Skind, under hvilken der fra enkelte Sider blev gjort gældende, at Huderne egentlig ikke direkte vedkom Landbruget, eftersom Kreaturerne sælges levende, samt at Toldforholdene lægge Hindringer i Vejen for en Benyttelse af Huderne til Fabrikationen af Læder, men der var dog Stemning for at faa Sagen nærmere undersøgt, og det blev overdraget Præsidiat at nedsætte et Udvalg, naar det maatte finde Tidspunktet egnet dertil.

Med Hensyn til Udgivelsen af Landøkonomisk Aarbog, har Præsidiat andraget hos Ministeriet om at erholde en Finanslovsbevilling paa 1000 Kr. aarlig dertil. Andragendet er foreløbig ikke blevet bevilget, hvorimod Ministeriet for et Aar har stillet 600 Kr. til Raadighed til Udgivelsen.

Foreningen »De danske Atlanterhavsøer« har et Formaal, der staar i ret nær Forbindelse med Punkt 13 i Landhusholdningsselskabets Virksomhedsplan, som de, der se paa at bidrage til Ophjælpning af de økonomiske Vilkaar i de nordlige Bilande. Præsidiat har derfor ment at burde imødekomme den nydannede Forenings Anmodning om foreløbig at faa Husly i Selskabets Lokale og at Selskabets Sekretær ligeledes foreløbig maa fungere som Foreningens Sekretær.

Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Generalforsamling

den 17de December 1903.

Generalforsamlingen, som lededes af Præsidenten, Kammerherre K. Sehested, aabnedes af denne med følgende Udtalelse:

Idet jeg herved har den Ære at aabne Selskabets ordentlige Generalforsamling, skal jeg paa Præsidiets Vegne tillade mig at byde alle de mødte Velkommen. Forinden vi imidlertid gaa over til de paa Dagsordenen for Generalforsamlingen opførte Sager, skal jeg bemærke, at det forløbne Aar, siden vi sidst vare samlede, ikke har ladet uberørt Selskabets Medlemmer og Landbrugets Mænd. Vi have at melde om forskellige Dødsfald.

Blandt disse afdøde skal jeg da først nævne Hofjægmester J. Friis til Lyngbygaard. Han hørte til de fremragende blandt Landbrugets Mænd, blandt dem, der allerede i tidligere Aar havde et vidt Syn paa, hvad der var Landbrugets Maal, og hvilke Midler, der skulde anvendes, naar der skulde vindes fremad, og han blev derfor en Foregangsmand for Landbruget paa flere Omraader. Da Landhusholdningsselskabet oprettede sit Bestyrelsesraad, blev han straks Medlem af dette og havde Sæde i det til sin Død. Derhos har han været Medlem af forskellige Udvalg og af Bogudvalget var han Medlem i en lang Arrække.

Jeg nævner dernæst Forpagter Petersen, Biskopstorp, som ogsaa blev knyttet til Landhusholdningsselskabets Be-

styrelsesraad, men han kom kun i kort Tid til at indehave dette Hverv; det afbrødes ved hans Død.

Endvidere skal jeg nævne Fru Hanne Nielsen, som døde i Juni Maaned d. A. Vi vide alle, at det var en ikke ubetydelig Indflydelse, som Fru Hanne Nielsen har haft paa Udviklingen af vort Mejeribrug, idet hendes Mejeri har været Uddannelsesstedet for en Mangfoldighed af Mejersker, og særlig fik dette Forhold Betydning ved Samarbejdet mellem hende og Professor Segelcke. Jeg skal her ikke undlade at nævne, at Fru Hanne Nielsen for sine Fortjenester af det danske Mejeribrug var hædret med Selskabets store Sølvbæger.

Blandt de afdøde skulle vi mindes Kammerherre, Baron Wedell-Wedellsborg til Overdrevsgaarden. Han, som var født i 1829 og overtog Overdrevsgaarden i 1863, var en sjælden praktisk Landmand, som nedlagde et stort og dygtigt Arbejde i at drive den vanskelige Gaard, som han sad inde med, frem til et Mønsterbrug. Meget hurtigt kom Baron Wedell-Wedellsborg ind i offentlige Forhold. I 1880 blev han saaledes valgt til Formand for de samvirkende Landboforeninger i Sjællands Stift og vedblev at være det til 1889. I 1883 blev han valgt til Formand for Sorø Amts landøkonomiske Selskab, og fra 1880 til 1901 var han Medlem af Landhusholdningsselskabets Bestyrelsesraad. Han døde den 6. Juli 1903.

Endelig skal jeg nævne Redaktør Erhard Frederiksen, som døde i Oktober Maaned i Aar. Han var født i 1843 i en begavet Slægt, som har skænket Fædrelandet mange fremragende Mænd. Paa mangfoldige Maader har Erhard Frederiksen virket for at fremme Landbruget, ja man kan vel sige, at hele hans Liv har været helliget Arbejdet for denne Sag. I direkte Forbindelse med Landhusholdningsselskabet kom han den Gang, han rejste Bevægelsen for at fremme vor Bygavl, særlig Fremstillingen af en Maltbyg, der kunde tilfredsstille Bryggerierne. Det var paa Erhard Frederiksens Initiativ, at Landhusholdningsselskabet nedsatte sit Maltbygudvalg; han blev Medlem af dette og virkede i det i en lang Aarrække. Endvidere skal nævnes, at Erhard Frederiksen

var Redaktør af »Ugeskrift for Landmænd« i 23 Aar, i hvilket Tidsskrift han har skrevet mangfoldige Artikler og derigennem øvet en betydelig Indflydelse paa Diskussionen om mange af de vigtige Spørgsmaal, der i Tiden har rørt sig paa Landbrugets Omraade.

Disse Personligheder, der saaledes ved Døden ere gaaede bort i Aarets Løb, ville vi mindes med Taknemmelighed for, hvad de have udrettet i Landbrugets Tjeneste og specielt til Gavn for vort gamle Selskab.

(Samtlige tilstedeværende tilkendegav deres Tilslutning til Præsidentens Udtalelser ved at rejse sig.)

Derpaa foretoges de paa Dagsordenen opførte Sager.

Udfaldet af de foretagne Valg.

Sekretæren, Cand. polit. Hertel, meddelte Udfaldet af den i Bestyrelsesmødet samme Dag foretagne Optælling af Stemmesedler. Resultatet heraf var saaledes:

Til Præsident var Kammerherre K. Sehested genvalgt med 113 Stemmer.

Til Medlemmer af Bestyrelsesraadet vare genvalgte d'Hrr. Prof., Dr. med. B. Bang med 120 St., Prof., Dr. phil. E. Rostrup, Inspektør Leegaard og Gaardfæster Laub hver med 119 St. og Proprietær H. C. la Cour, Trinderup, med 118 St. og valgt: Godsejer Branth, Sdr. Elkjær, med 92 St.

Den sidstnævnte træder i Stedet for Hofjægermester J. Friis, som er afgaaet ved Døden.

Til Revisor er valgt Godsforvalter Jacob Holm, Løvenborg, med 68 St. i Stedet for afdøde Hofjægerm. J. Friis.

Til Medlem af Bestyrelsen for »Fond til Landmænds Uddannelse var genvalgt Forstander A. la Cour, Næsgaard, med 111 St.

Ifølge Landboforeningernes Stemmegivning ere følgende Herrer valgte som Amtsrepræsentanter i Bestyrelsesraadet:

For Viborg Amt: Baron L. Petersdorff til Sødal.

— Randers — Godsejer de Lichtenberg til Hessel.

— Aarhus — Gdr. A. Nielsen, Svejstrup Østergaard.

For Svendborg Amt: Forpagter J. Willumsen, Anhof.
 — Københavns — Lærer Chr. Christensen, Tune.
 — Bornholms — Proprietær O. H. Jespersen, Splitgd.

Bestyrelsesraadet har genvalgt d'Hrr. Godsinspektør Tilemann og Forstander N. Pedersen til Medlemmer af Belønningsudvalget og ligeledes genvalgt d'Hrr. Grosserer Wm. H. Smith, Grosserer G. Hage og Landbrugsministeriets Tilsynsførende med Landbrugets Udførselsforhold, Landbrugs-kandidat R. Schou til Medlemmer af Bestyrelsen for Korn- og Foderstofkontrollen i Københavns Frihavn.

Sekretæren oplæste Navnene paa de i Aarets Løb indmeldte, som alle vare optagne som Medlemmer. Deres Antal var 28.

Selskabets Medlemstal stiller sig derefter saaledes:

Ved Generalforsamlingen forrige Aar havde Selskabet 782 Medl.	
Optagne i Juni og December ere	28 —
	810 Medl.
Afgaaede ved Døden eller udmeldte inden d. $\frac{17}{12}$	40 —
Derefter havde Selskabet den $\frac{17}{12}$ 1903	770 Medl.

Det reviderede Regnskab for Regnskabsaaret 1902—1903 fremlagdes med tilhørende Bilag til Medlemmernes Gennemsyn. Regnskabet var af Revisorerne befundet at være fuldstændig i Orden, ligesom ogsaa disse havde gennemgaaet Selskabets samtlige Aktiver og intet befundet at erindre. Bestyrelsesraadet havde derfor i sit Møde forud for Generalforsamlingen givet Regnskabsføreren Decharge.

Beretninger.

Om Selskabets almindelige Virksomhed aflagdes følgende Beretning af

Sekretær H. Hertel: For Selskabet har 1903 været et roligt og normalt Arbejdsaar. Dets Udvalg have varetaget de Hverv, der ere dem overgivne, de Mænd, der arbejde direkte under Selskabet, og dette selv have været fuldt optagne af

Dagens og Aarets Arbejder. Saaledes har Selskabet afgivet over 70 Betænkninger og Indstillinger til Ministeriet i Aarets Løb, af hvilke flere have været meget udførlige, og omfattende har ogsaa Selskabets Korrespondance været med Foreninger, Institutioner og Private i Indland og Udland. Naar der rettes Forespørgsler til Selskabet, søger det altid saa vidt gørligt at besvare disse udtømmende, og særlig trækkes der ofte af Ud-lændinge ret store Veksler med Hensyn til Fremskaffelsen af faktiske Oplysninger. Med Konsulenterne har Selskabet staaet i den sædvanlige gode Forbindelse, og det har drøftet forskellige vigtige Sager med de landøkonomiske Fællesforeninger og Mejeriorganisationerne. Uddannelsen af Landvæsenslæringer, der paabegyndtes i 1820, er fortsat, Uddeling af Boggaver har fundet Sted i omtrent samme Omfang som i de senere Aar, og som sædvanlig har Selskabet uddelt Hædersbelønninger, haft Tilsyn med Landbrugsmusæet og med Kontrollen med Korn og Foderstoffer i Frihavnen, udgivet forskellige Skrifter, udsat Prisopgaver, afholdt Foredrag osv. Tidens Knaphed tillader ikke at komme nærmere ind paa alle disse Forhold, om hvilke der jo ogsaa foreligger forskellige Meddelelser i Aarsberetningen, i Tidsskrift for Landøkonomi og andre Steder. Jeg maa indskrænke mig til at fremdrage enkelte Forhold, og skal da først meddele, at

af landøkonomiske Skrifter har Selskabet udgivet anden forøgede Udgave af Professor, Dr. Rostrups Skrift om »Sygdomme hos Landbrugsplanter, foraarsagede af Snyltesvampe« og »Landøkonomisk Aarbog for 1903«, redigeret af H. C. Larsen; det første af disse Skrifter er 15. Bind af de Landboskrifter, som udgives med Understøttelse af det Raben-Levetzauske Fond. I Begyndelsen af Juni Maaned udsendtes Aarsberetningen, i Juli Maaned Konsulentberetningen, og endelig have Medlemmerne modtaget »Tidsskrift for Landøkonomi« og »Tidsskrift for Landbrugets Planteavl«. Landbrugskandidat, Assistent Gommesen har paa Selskabets Foranledning udarbejdet den landøkonomiske Afhandling om »Svinets Røgt og Pleje« til Almanaken for 1904. Fremskaffelsen af disse Almanakafhandlinger gaar langt tilbage i Tiden. Under 20. December 1779 indgik Selskabet til Kongen

med et Andragende om, at den Plads i den danske Almanak, der indtil da havde været optaget af »Psalmer og Bønner«, for Fremtiden maatte overlades Selskabet til »økonomiske Anmærkninger, Landmanden især til Tjeneste«, hvad der bevilgedes; den første landøkonomiske Afhandling indrykkedes i Almanaken for 1782, og i 122 Aar har Selskabet hvert Foraar indsendt en Afhandling til Observatoriet. — Udgivelsen af flere Skrifter er planlagt, og flere kunde ogsaa have været udgivet i Aar, men naar dette ikke er sket, er Grunden her til den store Overskridelse af Kontoen »Udarbejdelse og Trykning af landøkonomiske Skrifter«, der fandt Sted i sidste Regnskabsaar. Af Foredrag er der i Aarets Løb afholdt 8, og til Laanebiblioteker, inden- og udenlandske Selskaber, til Lærlingerne og til Personer i og udenfor Selskabet er der uddelt over 1000 Bind.

Ved Midler fra Julius Skrikes Stiftelse har Selskabet i Foraaret udsat to Prisopgaver, den ene angaaende hensigtsmæssig Indretning af Kostalde, den anden vedrørende Svinets Røgt og Pleje; for den første er der udsat 2 Præmier af indtil 800 Kr. og 200 Kr., for den sidste af indtil 600 Kr. og 200 Kr. Indleveringsfristen udløber den 31. Marts 1904.

For Midler fra den Skrikeske Stiftelse er der endvidere i Aar paabegyndt et Arbejde, der sikkert vil faa sin store Interesse, nemlig en Redegørelse for de Erfaringer, der ere indhøstede under de danske Kvægavlsforeningers 16-aarige Virksomhed. Statskonsulenterne A. Appel og P. A. Mørkeberg have paataget sig Opgaven henholdsvis for det jyske og for det røde danske Kvægs Vedkommende.

Selskabet har i Aar nedsat et Udvalg til at behandle Spørgsmaalet om Anvendelsen af Konserveringsstoffer i Næringsmidler, men da der i Tidsskriftets sidste Hefte er givet Meddelelse om Grunden til dette Udvalgs Nedsættelse og om dets Sammensætning, skal jeg ikke komme nærmere ind herpaa. Den 31. Marts 1903 sluttede Maltbyg- og Hvedeudvalget sin Virksomhed, der nu under ændrede Former fortsættes af Statens Planteavlsudvalg. Det var i 1881, at først Hvedeudvalget og umiddelbart derefter Maltbygudvalget nedsattes,

saa det er en lang og fortjenstfuld Virksomhed, der har fundet sin Afslutning i Aar.

Hvad Selskabets Lærlingeinstitution angaar, skal jeg tillade mig at meddele, at der i Aar har meldt sig 7 Majlæringer og 7 Novemberlæringer (1 af disse er dog senere falden fra) og 4 Foderlæringer. Der tjener for Tiden 31 Landvæsenslæringer paa større Gaarde og 7 Foderlæringer. I Juni Maaned bedømtes 5 udtjente Landvæsenslæringer, af hvilke 1 fik første Karakter med Udmærkelse, 3 første og 1 anden Karakter. Atter i Aar har Selskabet fra Julius Skrikes Stiftelse modtaget et Beløb af 1000 Kr. til Videreuddannelse af dets vel udtjente Læringer. 8 af disse ansøgte om Understøttelse, og da de alle vare kvalificerede, erholdt de en Hjælp fra 100 til 200 Kr. til at gennemgaa Kursus paa Landbohøjskolen eller paa en Landbrugsskole.

Der er Grund til at bringe det Classenske Fideikommiss, det Raben-Levetzauske Fond og Julius Skrikes Stiftelse en Tak for de aarlige Tilskud, de gennem Landhusholdningsselskabet yde til Fremme af nyttige landøkonomiske Foranstaltninger.

Hr. Professor B. Bøggild fratraadte efter sin Udnævnelse til Lærer i Landbrugsfagene ved den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole den 1. Februar Stillingen som Selskabets Konsulent i Mejeribrug, og Præsidiet bragte samtidig Professor Bøggild »sin varme Paaskønnelse af og Tak for det overordentlig dygtige og for Danmarks Mejeribrug betydningsfulde Arbejde, De har udført i de 16 Aar, i hvilke De har virket som Selskabets Konsulent«. Der udstedtes senere en Bekendtgørelse om, at Pladsen var ledig, og blandt de 26 Ansøgere, der meldte sig, valgte man Hr. cand. polyt. Ellbrecht, hvis Uddannelse paabegyndtes den 1. Oktober i Aar. For det første Aarstid er der lagt følgende Plan for Hr. Ellbrechts Uddannelse: 8 Maaneder tilbringer Hr. Ellbrecht paa forskellige af vore bedst drevne Andelsmejerier og paa et Par Herregaardsmejerier, medens 3 Maaneder anvendes til en Studierejse i Sverige-Norge og i Danmark. Hele Uddannelses-tiden vil antagelig tage 3—4 Aar, og der er under denne tillagt Hr. Ellbrecht en aarlig Gage af 2000 Kr. Saa

længe Uddannelsen varer, fungerer Hr. Statskonsulent Nissen-Dall, med Ministeriets Tilladelse, som Selskabets Konsulent i Mejeribrug.

I Ugeskrift for Landmænd har en Indsender udtalt sin Forundring over, at Selskabet vilde søge uddannet en ny Mejerikonsulent. Ret beset, tror jeg dog ikke, at dette er saa forbavsende. I over en Menneskealder har Selskabet nu opretholdt denne Konsulentvirksomhed, der utvivlsomt har været til stor Gavn for vort Landbrug og forhaabentlig ogsaa i Fremtiden vil blive det. Meningen er, at Selskabets Konsulent ikke blot skal erhverve sig en nøje Indsigt i den bedste Praksis saa vel her i Landet som i fremmede Mejerilande, men ogsaa et indgaaende Kendskab baade i Fagets Teori og i den Videnskab, nemlig Bakteriologien, der alt har en stor og i Aarenes Løb sikkert vil faa en voksende Betydning for Mejeribruget. En konsultatorisk Vejledning, der er fuldt paa Højde med Tidens Viden og Nutidens Krav, vil sikkert ikke vise sig at være overflødig. Dertil kommer, at det ogsaa gælder om i Tide at sikre sig, at en fuldt ud kvalificeret Mand staar rede til at overtage en af de af Staten lønnede Stillinger i Mejeribruget — det være sig i teoretisk eller praktisk Retning — naar Forholdenes Udvikling maatte nødvendiggøre dette.

Følgende have i Aar modtaget Understøttelser af Selskabet: Islænderen Helgason og Færingen Patursson til et Studieophold ved Landbohøjskolen, Islænderinden Frk. Sigurdsson til at gennemgaa et Husholdningskursus og Færingen Winther-Lützen til en Rejse til Island for at studere Øens Husdyrbrug. Grønland har i Aar modtaget Renten, 420 Kr., af Konferensraad Hansens Legat. Endelig har Selskabet ydet Statskonsulent Mørkeberg et Tilskud til Hjælp ved Udarbejdelsen af Familjestambogsføringen, Forsøgsbestyrer L. Helweg et Tilskud til Uddannelse af jyske Roelæringer, som ønske at gennemgaa et Kursus i Roemarkens Pasning paa fynske og lollandske Gaarde, og Fru Sofie Rostrup et Tilskud til Undersøgelser af nogle Forhold vedrørende Fritfluen.

Som det sikkert vil erindres, afgav det i Efteraaret 1900 nedsatte Musæumsudvalg i Juli Maaned 1901 en udførlig Be-

tænkning angaaende Ordningen af Landbrugsmusæet og permanente Redskabs- og Maskinudstillinger. Den foreslaaede Ordning af Musæet med Samlinger i Lyngby, Odense og Aarhus og med permanente Maskinudstillinger i Forbindelse med de 3 Samlinger venter jo stadig paa Statens pekuniære Støtte for at kunne gennemføres, men med Landhusholdningsselskabets Bistand er det lykkedes i Aar at faa etableret en permanent Redskabs- og Maskinudstilling, der er knyttet til Musæet i Lyngby. Grundtvigs Højskole har stillet gratis Grund til en Udstillingsbygning, og mod betryggende Sikkerhed har Selskabet laant Landbrugsmusæet et Beløb af 5000 Kr. til Bygningens Opførelse, hvilket Beløb Musæet forrenter med 4 pCt. og afdrager med mindst 300 Kr. om Aaret. Bygningen er opført af Træ med Bræddegulv, Paptag og Ovenlys, den har en Længde af 50 Alen og en Bredde af 25 Alen. Den er opført af Bygmester K. Egsgaard fra Vejstrup ved Kolding for 5000 Kr. og er brandforsikret i Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger for 8700 Kr.

I Juni Maaned udsendte Selskabet en Opfordring til en begrænset Kreds af Fabrikanter og Forhandlere af Redskaber og Maskiner for Landbruget om at deltage i en permanent Udstilling. Det hedder i Cirkulæret: »Formaalet med denne Udstilling er at bidrage til Udbredelsen af Kendskab til gode og hensigtsmæssige Typer af de i Landbruget anvendte Redskaber og Maskiner. I Overensstemmelse hermed skal Udstillingen fortrinsvis og i et saadant Omfang, som Forholdene muliggør, omfatte (a) de ved Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Maskinudvalgs Arbejdsprøver præmierede eller anerkendte Redskaber og Maskiner. Dette Materiale kan efter Overenskomst suppleres med (b) Redskaber og Maskiner, der ere anerkendte ved andre betryggende Arbejdsprøver; endvidere med (c) saadanne Maskiner, der uden at have været Genstand for offentlig Prøve dog have vundet Hævd her hjemme, samt endelig (d) Nyopfindelser eller forbedrede ældre Maskiner og Redskaber.«

Foreløbig have følgende Firmaer anmeldt Deltagelse i Udstillingen:

1. C. Th. Rom & Co., Kjøbenhavn.
2. Aktieselskabet »Titan«, do.
3. Kjøbenhavns Hesteskokfabrik, do.
4. P. Jørgensens Maskinfabrik, do.
5. P. Niensens Maskinfabrik, Hillerød.
6. Fabrikken »Darup« ved Roskilde.
7. H. Hermansens Maskinfabrik, Ringsted.
8. H. C. Lunge & Søns Maskinfabrik, Sorø.
9. N. R. Petersens Maskinfabrik, Holbæk.
10. Jens Nielsen, Maskinfabriken »Vester-Aaby«.
11. A. Jacobsen, Plovfabriken »Fraugde«.
12. Peter Korff, Sønderborg.
13. Rud. Kramper & Jørgensen, Horsens.
14. A. Blom & Søn, Skanderborg.
15. Buchtrups Maskinfabrik, Randers.
16. Chr. Zink & Søn, Godthaab.
17. Chr. Riegels Trævarefabrik, Viborg.

Medens Repræsentanterne for de store udenlandske Fabriker foreløbig delvis ikke have ønsket at udstille, er, som det vil ses, den hjemlige Maskinindustri særdeles fyldigt repræsenteret. I det Hele er der allerede anmeldt mere, end Lokalet kan rumme. Udstillingen er gratis tilgængelig for Besøgende paa de Tider af Døgnet, da Musæet holdes aabent.

Hvad selve Landbrugsmusæet angaar, ere dets Samlinger i Aarets Løb blevne forøgede med ca. 500 Numre, saaledes at der nu findes ca. 8300 Numre. Siden 1898 har Tilvæksten i Samlingerne stillet sig saaledes, at der ialt fandtes:

1. April	1898	788	Numre.
1. —	1899	1389	—
1. —	1900	1675	—
1. —	1901	7513	—
1. —	1902	7773	—
1. Novbr.	1903	8300	—

Der er fortsat med Eftersyn og Konservering af Genstandene.

I det sidste Aar har Antallet af Besøgende i Musæet været omtrent 8000. Navnlig har Antallet af Fællesrejser fra Landboforeninger og andre Sammenslutninger været stærkt stigende, og Besøget har paa enkelte Dage været saa stort, at en tilfredsstillende Omvisning og Forklaring vanskeligt har kunnet bestrides og kun er bleven muliggjort ved velvillig Medvirkning af Forstanderne og Lærerne ved Landboskolen og Højskolen.

Selskabets Virksomhed paa Plantekulturens, Maskinvæsenets og andre Omraader skal jeg kun omtale kort her, da de omsendte Bilag gøre Rede herfor:

Hvad Udførselen af danske Avlsdyr til Rusland angaar, mener Justitsraad Friis, at den i Aar i Værdi vil naa op til ca. 100,000 Kr. I 1902 blev der udført for ca. 40,000 Kr., i 1901 for ca. 55,000 Kr. og i 1900 for ca. 73,500 Kr. Der er altsaa en betydelig Fremgang i Aar, og Hr. Friis haaber, at det Pionerarbejde, han har udført i 6 Aar, nu vil begynde at bære synlig Frugt. Et Par russiske Selskaber af Landmænd har besøgt Danmark i Aar, og flere Besøg ere planlagte for næste Aar. Det synes, at der af disse Rejser, saaledes som man har haabet, vil resultere dels en forøget, dels en sikrere Afsætning til Rusland, idet Russerne synes mere og mere at komme ind paa selv at købe eller ved Mellemmænd at lade opkøbe Kreaturer her i Landet.

Selskabets midlertidige Mejerikonsulent, Hr. Nissendall, har fra 1. Maj bistaat Selskabet med det meget omfattende Arbejde, som Administrationen af Statsbevillingen paa 20,000 Kr. til Mejerskers og Mejeristers Videreuddannelse medfører — et Arbejde, der undertiden besværliggøres lidt derved, at Mejerister, der have modtaget Statsunderstøttelsen under deres gamle Navn, senere forandre dette og skrive til Selskabet om Understøttelsen under deres ny Navn uden at meddele noget om Navneforandringen.

Til Prøver med Landbrugsredskaber og -Maskiner har der siden Finansaaret 1893—94 hidtil af Staten været

bevilget 5000 Kr. om Aaret, men for indeværende Finansaar er Bevillingen nedsat til 3000 Kr. Maskinudvalgets Virksomhed har paa Grund heraf været mindre omfattende end sædvanlig, og dertil kommer, at Aarets Hovedprøve med amerikanske Svingplove maatte opgives paa Grund af Oktober Maanedes stærke og vedholdende Regnskyl. Alt var i Stand til denne Prøve, de indmeldte Plove vare paa Prøvestedet og Dommerudvalget var samlet, men den strømmende Regn umuliggjorde enhver Prøve, og paa Selskabets Regning maatte Plovene hjemsendes. I sidste Høst foretog Udvalget med kombinerede Slaa- og Mejemaskiner nogle Prøver, der tyde paa, at disse Maskiner kun ville kunne faa Betydning paa lettere Egne.

Fra Statens Planteavlsudvalg ere de indledende Skridt foretagne til Dyrkning af kontrolleret Stamsæd, og til Brug ved Fortsættelsen af en Del af de af Maltbyg- og Hvedeudvalget hidtil foranstaltede Dyrkningsforsøg med Hvede og Byg er der lejet et Forsøgsareal ved Abed paa Lolland. Med Landhusholdningsselskabet staar Udvalget selvfølgelig i det intimeste Samarbejde, og det er Selskabets Raadgiver i alle Spørgsmaal vedrørende Planteavl. I Forening have de i Løbet af de sidste Aar med godt Resultat virket for Indførelsen af væsentlige Forbedringer i vor Høststatistik, saaledes navnlig m. H. t. en landsdelsvis og herredsvis Opgørelse af Udbyttet, og endvidere er i Aar optaget et Spørgsmaal, der er af stor Betydning for Høststatistiken, nemlig et ret omfattende Forsøg paa at faa gennemført en brugbar Methode til Bestemmelse af Sommergræsningens og Grøntfoderets Værdi. Jeg tillader mig at henlede Opmærksomheden paa Udvalgets udførlige Redegørelse vedrørende denne Sag.

Medens jeg ikke her skal komme ind paa den agrikulturkjemiske Virksomhed, om hvilken Hr. Professor Stein senere vil give Meddelelse, skal jeg hvad Kontrollen med Korn og Foderstoffer angaar oplyse, at Virksomheden i de forløbne Aar indtil ultimo November d. A. har omfattet:

Aar.	Kon- trollerede Centner.	Antal udstedte Certifikater.
1896	33,000	0
1897	770,000	55
1898	472,000	688
1899	1,109,000	4,452
1900	926,000	4,217
1901	1,263,000	4,336
1902	3,535,000	9,855
1903	2,212,000	7,800
Ialt ca. 10,320,000		31,403

Nedgangen i Aar skyldes udelukkende mindre Indførsel i Forbindelse med, at Forretningen med Majs og Foderstoffer i dette Efteraar har været og endnu er meget ringe, hvilket vel nærmest maa tilskrives den store indenlandske Høst af Korn til Hjemme-Forbrug. Imidlertid vil det bemærkes, at Virksomheden i 1903 desuagtet er større end i 1901, og den betegner saaledes fortsat Fremgang for Kontrollens Virksomhed. Aaret 1902 maa nærmest betegnes som et eksceptionelt Aar i Retning af Indførsel og deraf følgende mange Prøvetagninger.

I de forløbne 8 Aar, i hvilke Kontrollen har været i effektiv Virksomhed, er der saaledes saa at sige gaet gennem Kontrollen over 10 Millioner Centner Korn og Foderstoffer.

Den 15., 16. og 17. Oktober flyttede Selskabet hen i Forsikringsselskabet »Danmark«s ny Ejendom paa Vestre Boulevard Nr. 34. Da Selskabet saaledes har foretaget Forandring af Lokaler, er der maaske Grund til at genkalde i Medlemmernes Erindring, hvor Selskabet har været til Huse i de 135 Aar, i hvilke det har bestaaet.

Selskabets første Sammenkomster fandt Sted hos Urtekræmmer Borup paa Lille Kjøbmagergade Nr. 90 og hos Professor Riisbrigh i Studiestræde Nr. 65. Men allerede i de første Dage i Maj Maaned 1770 kunde Selskabets første Præsident, Grev Johan Hartvig Ernst Bernstorff meddele, at der var anvist Landhusholdningsselskabet Lokaler i det kongelige

Palæ i Kalleboderne, det nuværende Prinsens Palæ; den 10. Maj 1770 holdt Selskabet sit første Møde her, og i 4 Menne-skealdre have mange af Danmarks bedste Mænd i denne Sal drøftet, hvad der tjente til Landbrugets Fremme. Her har i en lang Aarrække Selskabets høje Patron, Kronprins, senere Kong Frederik VI deltaget i Selskabets Aarsmøder og personlig uddelt de tilkendte Belønninger. Her har præsideret Mænd som Johan Hartvig Ernst Bernstorff, Chr. Colbjørnsen og Jonas Collin, Anders Sandøe Ørsted, Johan Christian Drewsen og endnu mange med dem ligestillede. Her have Landbrugets dygtigste Folk siden 1856, da Foredragene begyndte, mødt Videnskabsmændene for at udveksle Tanker og Erfaringer. Med Rette kan man kalde denne Sal for en historisk, for det danske Landbrugs klassiske Sal.

Det kongelige Tilsagn, som Christian VII gav Landhus-holdningsselskabet, at det, saa vidt muligt, skulde have Lokaler i et kongeligt Palæ, er gentagne Gange fornyet af de efterfølgende Konger og senest den 22. Oktober 1864 af vor nuværende Konge, Selskabets høje Beskytter gennem 40 Aar.

I Prinsens Palæ har Selskabet ikke blot haft sin Foredragssal, men i 114 Aar var det her til Huse. I Mezzanin-Etagen havde det oprindelig en rummelig Lejlighed, blandt andet var der til Disposition et saa stort Rum, at man dér kunde fremvise Agerdyrkningsredskaber og Instrumenter. Men efterhaanden som Medlemsantallet sank, formindskedes Lokalerne, og da i 1850'erne Medlemsantallet naaede ned til nogle og Treds, blev Lejligheden indskrænket til 3 Værelser, der vare smaa og lavloftede, helt opfyldte af Bøger og Dokumenter, i høj Grad brandfarlige og saa daarligt ventilerede, at et af Sekretæren, Civilingeniør D. Hannemann konstrueret Ventilationsapparat følte som en Befrielse. Værelserne vare for trange til, at der kunde holdes større Møder i dem, kun Præsidentmøderne holdtes her, medens Bestyrelsesmøderne afholdtes i Foredragssalen.

Natten mellem den 3. og 4. Oktober 1884 gik Christiansborg Slot for 2den Gang op i Luer, og Sindene grebes af Ængstelse for, at den samme Ulykke skulde overgaa andre af Hovedstadens gamle og brandfarlige offentlige Bygninger.

Kort efter Branden modtog Selskabet derfor fra Kultusministeriet en Skrivelse af 10. Oktober, i hvilken det bl. a. hedder, at Ministeriet »ser sig nødsaget til at stille det Forlangende til Det kongelige danske Landhusholdningsselskab, at de Selskabet paa Palæbygningens anden Sal overladte Lokaler, baade Arbejdsværelser og Arkivrum, ryddes i Løbet af 14 Dage, og at der, indtil Rydningen sker, ikke maa lægges i Kakkellovnen, ikke tændes Lys og ikke ryges Tobak i Selskabets Lokaler i bemeldte Bygning«. Ministeriet tilføjer, at »man forventer at kunne give Selskabet en passende Godtgørelse for Afsavnet af de paagældende Lokaler«. Dette Tilsagn har Staten indfriet ved at yde Selskabet en Huslejegodtgørelse først paa 1000 Kr., senere paa 2000 Kr. aarlig.

I den gamle Anckerske, senere den Adlerske, nu Kong Georgs fine og fornemme Gaard fandt Selskabet for de kommende 19 Aar Husrum og Ly. Bygningen skriver sig fra det 18. Aarhundredes Slutning, og Selskabets Lejlighed var gammeldags, uden moderne Indretninger og Bekvemmeligheder, men med et vist hyggeligt Præg, med noget solidt og vederhæftigt over sig, der harmonerede vel med vort gamle Selskabs Karakter.

I 1898 flyttede Statens Planteavlsudvalg ind hos Selskabet, og Rumforholdene, der efterhaanden som Tiden gik og Virksomheden øgedes, følte utilstrækkelige, blev derved endnu mindre tidssvarende. Flere Gange blev der fremsat Ønsker om at faa opført en selvstændig Bygning for Selskabet, men da dettes Byggefond kun naar op til ca. 18000 Kr., er der jo endnu langt fra Ønske til Handling. Da henvendte i Efteraaret 1900 Forsikringselskabet »Danmark« sig til Landhusholdningsselskabet med Tilbud om at ville indrette en Stuefløj til dette i den monumentale Bygning, som »Danmark« vilde opføre paa Vestre Boulevard; Sagen kom til Forhandling i Bestyrelsesmødet i December Maaned 1900, og Præsidiet fik Bemyndigelse til at forhandle og afslutte Overenskomst med »Danmark«. De ret langvarige og indgaaende Forhandlinger mellem de 2 Selskaber førte til Afslutningen af en Lejekontrakt paa 10 Aar, og i Oktober Maaned i Aar flyttede Landhusholdningsselskabet ind i sin ny Lejlighed.

Denne er 720 □ Alen stor, foruden Kælderlejlighed og Arkivrum, medens den gamle Lejlighed var 469 □ Alen. Forsynet med alle moderne Indretninger, smukt udstyret og rummelig, afgiver den ny Lejlighed et Sæde for Selskabet, i hvilket dette sikkert vil have god Plads til kommende Udviklinger. For d'Hrr., der endnu ikke have taget den ny Lejlighed i Øjesyn, tjener følgende Oplysning: Foruden gode Rum paa Loftet til Selskabets Bogforraad findes i Stuelejligheden Budstue, Ekspeditionens, Kassererens og Sekretærens Kontorer, et Værelse til Præsidiet, Udvalgsværelse, Planteavlsudvalgets Kontor og en festlig udstyret Bestyrelsessal, et brandfrit Arkiv og forskellige andre nødvendige Appertinentier. Endnu ere Lokalerne ikke fuldstændig i Orden, men Selskabet har alt haft den Fornøjelse at kunne yde Husrum til forskellige Møder, hvad det ofte ikke saa sig i Stand til i den gamle Lejlighed, og det paatænker at indrette en Læsestue, i hvilken inden- og udenlandske Fagblade og Tidsskrifter ville blive fremlagte.

Gaardfæster Laub: Af Sekretærens Beretning fremgik det, at der i Forbindelse med Landbrugsmusæet er etableret en Udstilling af de Maskiner og Redskaber, som bruges i Nutiden, og det fremgik endvidere af Beretningen, at det væsentlig var danske Fabrikata, der dér vare udstillede, heldigvis maa siges at være meget glædeligt. Som det vil erindres, blev det efter Afholdelsen af Landmandsforsamlingen i Odense besluttet, at hvad der var tilvejebragt af historiske Udstillingsgenstande skulde overgaa til Landbrugsmusæet i Lyngby. Der blev nedsat et Udvalg, som skulde udarbejde en Plan for den fuldstændige Ordning af Musæumsforholdene, og dette Udvalg foreslog, at der foruden Musæet i Lyngby, som skulde være Hovedmusæet, skulde oprettes Musæer i Fyen og Jylland.

Efter Talerens Mening vilde det være overordentlig heldigt for det arbejdende Landbrug, om det har et Sted, hvor det kan gaa hen og se de Maskiner og Redskaber, der for Øjeblikket udbydes i Handelen, anstille Sammenligninger og i det hele taget faa Anledning til at gøre sig bekendt med og

klargøre for sig selv, hvilke Maskiner og Redskaber, de mene med Fordel at kunne anvende, og Taleren fandt derfor, det vilde være i høj Grad af Interesse at faa oplyst, hvor vidt den Plan, som engang blev bragt frem, er bleven anerkendt, og om der er Udsigt til at vente den realiseret i en nærmere Fremtid.

Præsidenten vilde først henpege paa det glædelige i, at den Foranstaltning, der var truffen med Hensyn til Udstillingen af de Maskiner og Redskaber, som bruges i Nutiden, vandt Bifald, thi det har sin store Betydning, at Landmændene have et Sted, hvor de kunne ty hen og i Ro og Mag uden at have Fabrikanterne ved Siden af sig gøre sig bekendt med de Maskiner, som de mulig have Brug for. Denne Foranstaltning vil vistnok blive til endnu større Gavn, naar man naar saa vidt frem som paatænkt, nemlig at forbinde nogle Prøver med Maskinerne med denne Udstilling. Hvor vidt man kan naa saa langt frem, vil bero paa, hvilke Midler man kommer til at raade over, thi Villien til at bringe denne Plan til Udførelse er stadig til Stede.

Den af Hr. Laub omtalte Plan, som Udvalget fremkom med, gik ud paa, at der skulde være tre Musæer, som skulde danne et organisk Hele med Musæet i Lyngby som Hovedmusæum. Planen var udarbejdet i alle Enkeltheder, saa at der ganske sikkert ikke manglede Grundlag for, at der kunde fremsættes for Rigsdagen et Forslag til dens Gennemførelse. De Beløb, der udkrævedes til at sætte Sagen i Værk, vare ikke ganske ubetydelige, og navnlig blev der fra visse Sider i Udvalget gjort stærkt gældende, at de Byer, der skulde have et Musæum, nemlig Odense og Aarhus, maatte have meget betydelige Tilskud af Statskassen for at kunne modtage et Musæum. Fra andre Sider blev det derimod gjort gældende, at det troede man ikke var nødvendigt, idet det maatte være af stor Interesse for disse Byer selv at skabe saa gunstige Vilkaar som muligt for at Musæet kunde komme til Stede der; man kunde jo begynde smaat og ikke forlange store pragtfulde Bygninger. Der fremkom imidlertid, som sagt, i Betænkningen Ønsker om ret store Beløb, som de

nævnte Købstæder skulde have, og det var utvivlsomt dette, der skræmmede Ministeriet, til hvem Betænkningen var overgivet, saa at det ikke mente at kunne henvende sig til Rigsdagen om at faa disse Beløb bevilgede. Da det viste sig, at der ikke i det Aar, i hvilket Betænkningen var afgivet, blev indbragt Forslag, denne Sag vedrørende, for Rigsdagen, henvendte Landhusholdningsselskabet sig til Ministeriet med Forespørgsel om, hvor vidt det var sindet senere at bringe Sagen frem, men Selskabet fik det Svar, at Ministeriet ikke var sindet at fremme Sagen i den Udstrækning, som der var udtalt Ønsker om i Betænkningen, men at det var villigt til at søge et mindre Tilskud til Landbrugsmusæet i Lyngby, og saaledes staar Sagen nu. Hvor vidt der er Udsigt til i en nærmere Fremtid at faa Sagen gennemført i hele dens Udstrækning, er tvivlsomt. Havde man været mere beskeden fra Begyndelsen af, var Sagen maaske bleven gennemført.

Gaardfæster Laub: Denne Sag har saa vidtrækkende Betydning, at man, hvis det er det finansielle Spørgsmaal, det drejer sig om, maa bære sig ad som Folk i Almindelighed maa gøre. Naar man ikke kan magte det større, maa man søge noget mindre, altsaa søge Opgaven løst ved Hjælp af færre Midler end tidligere paatænkt, og Taleren vilde derfor anmode Landhusholdningsselskabet om endelig ikke at lade Sagen ligge hen, men arbejde paa dens videre Fremme. Det er godt nok at have en større Udstilling af Redskaber og Maskiner i Lyngby, men da den er noget afsides beliggende for Fynboer og Jyder, vil det være baade besværligt og bekosteligt at skulle rejse til Lyngby for at se paa Redskaber og Maskiner. Først og fremmest gælder det om at faa de nu brugelige Redskaber og Maskiner udstillede i Jylland og Fyn; senere kan man da, hvis det kan naas, faa de ældre Sager frem.

Præsidenten: At den fuldstændige Plan vedrørende Musæums- og Udstillingsforholdene ikke er bleven gennemført, lægger ikke nogen Hindring i Vejen for at oprette permanente Maskin- og Redskabsudstillinger flere Steder i Landet

end i Lyngby. Fra Statens Side er der ikke givet Bidrag til Udstillingen i Lyngby; det er tilvejebragt af Landbrugsmusæet. Bygningerne spille ikke her nogen Rolle, og Penge til Driften tilvejebringes for Størstedelen derved, at Fabrikkerne finde deres Fordel ved at betale Pladsleje for de Maskiner, der udstilles.

Forstander N. Pedersen henlede Opmærksomheden paa, at Landboforeningerne i Ribe Amt havde indsendt Anmodning om at faa to Musæer i Jylland, saaledes at det ene kunde komme det sydlige Jylland tilgode.

Redaktør Bing ønskede oplyst, hvorledes man skulde forstaa Betegnelsen »permanent Udstilling«. Forblive de af Fabrikkerne udstillede Maskiner og Redskaber stadig til Stede, eller veksles der efter Musæumsbestyrelsens eller Fabrikanternes Ønske? Ere Genstandene stillede til Raadighed paa den Maade, at det er en Gave, der udstilles og bevares af Musæet, og vil der fra Fabrikanternes Side blive tilstillet den permanente Udstilling nye Maskiner, efterhaanden som saadanne komme frem?

Præsidenten: Dette Forhold er ordnet ved en Passus i en med de udstillende Fabrikker afsluttet Overenskomst. Herom vil Sekretæren give nærmere Underretning.

Sekretæren: Punkt 4 i den med Fabrikkerne afsluttede Overenskomst er saalydende:

»Et udstillet Redskab kan tidligst fordres tilbage efter et Aars Forløb og skal da i Henhold til Udstillingens permanente Karakter som Regel ombyttes med et andet efter nærmere Aftale, indtil nærværende Overenskomst opsiges af en af Parterne. En saadan Opsigelse maa finde Sted med mindst 3 Maaneders Varsel.«

Statskonsulent Birk: Ligesom der har været Ønsker fremme om, at der i de Landbrugsskoler, hvor der var Plads dertil, kunde anbringes Doubletter af de Genstande, hvoraf

der haves saadanne i Musæet i Lyngby, saaledes kan det jo ogsaa tænkes, at Eksemplarer af de Redskaber og Maskiner — baade nye Former og ældre — hvorefter der haves Doubletter, kunde anbringes i Landbrugsskoler.

Præsidenten: En saadan Ordning, hvorefter Doubletter udlaaes til Landbrugsskoler, kunde vist uden større Vanskelighed lade sig gennemføre. Er der fra Landbrugets Side virkelig Interesse for Redskabsudstillinger, ville Fabrikkerne sikkert ogsaa udstille.

Gaardfæster Laub: Denne Sag maa gribes an med Kraft; den kan — det troede Taleren var sikkert — realiseres.

Om »Fond til Landmænds Uddannelse« aflagdes Beretning af Kassereren, Landbrugskandidat Larsen. Beretningen, der vedrørte Fondens Virksomhed i det 34. Forretningsaar, var saalydende:

Angaaende de ledige Stipendier indkom der 30 Ansøgninger, som alle gik ud paa, at vedkommende var uformuende og ønskede Understøttelse til Studium ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole for derefter at søge Ansættelse som Lærer ved en Landbrugsskole, som Konsulent eller i lignende Virksomhed.

Da Anlallet af de kvalificerede Ansøgere var usædvanlig stort, har Bestyrelsen disponeret over et ekstraordinært Beløb, som blev bespart i 1888 og 1889, hvor Antallet af Ansøgere var ringe, og nu med Renter udgjorde 211 Kr. 84 Øre.

Der var saaledes ialt 1017 Kr. 58 Øre til Raadighed.

Heraf blev der tilstaaet 5 Ansøgere Understøttelser paa 15 Kr. maanedlig i 8 Maaneder og 2 Ansøgere 15 Kr. maanedlig i 12 Maaneder.

Understøttelserne ville tilsammen udgøre 960 Kr., og der vil altsaa blive et Overskud af 57 Kr. 58 Øre at overføre til næste Aars Regnskab.

Om den agrikulturkemiske Virksomhed forelaa der en trykt Beretning fra Professor Stein, hvis Indhold

han, da Beretningen ikke havde været omsendt til Medlemmerne, refererede.

Der var i denne Beretning navnlig et Punkt, som gav Anledning til et livligt Ordskifte mellem Professor Stein, Forpagter Sonne og Gaardfæster Laub. Det angik, hvorvidt man ved Beregning af Erstatning i Foderstofhandelen i de Tilfælde, hvor Kontrolanalyser have udvist et mindre Indhold end det garenterede, skulde benytte det hidtil anvendte Forhold 3 : 3 : 1 eller gaa over til — hvad de tyske Forsøgsstationer havde besluttet at gøre — Forholdet 2 : 2 : 1. Professor Stein fandt, under Henviſning til, hvad han havde anført i Betænkningen, at det sidstnævnte Forhold, 2 : 2 : 1, nærmede sig mere til Sandheden end det hidtil anvendte. For Forpagter Sonne var Hovedsagen den, at faa Sandheden frem, og hvis det da var rigtigst at anvende Forholdet 2 : 2 : 1, burde man gøre det. Gaardfæster Laub mente derimod, det vilde være ufordelagtigt for Landbruget at gaa over til det ny Forhold og maatte derfor holde paa, at man blev staaende ved det gamle.

Om Selskabets Virksomhed paa Mælkeribrugets Omraade forelaa der følgende Beretning fra Statskonsulent Nissen-Dall, der fungerer som Selskabets midlertidige Mejerikonsulent:

Min Virksomhed som Selskabets midlertidige Mejerikonsulent, der begyndte 1. Maj d. A., har dels bestaaet i at udarbejde Rejseplanerne for de Mejersker og Mejeribestyrere, der var tilstaaet Rejseunderstøttelse til faglig Videreuddannelse af det paa indeværende Aars Finanslov hertil bevilgede Beløb, dels at føre Tilsyn med de af Selskabet antagne Læresteder (Mejerier) for denne faglige Videreuddannelse. I Slutningen af Juli Maaned var jeg til Stede som Censor ved Afgangsprøven for Mejerister paa Ladelund og Dalum Mejeriskoler.

Jeg har gennemgaaet og afgivet Betænkning over Dagbøgerne fra Selskabets Foderlæringer.

Endvidere har jeg afgivet Betænkning angaaende en Del Mejerisager, der af Selskabet har været mig tilstillet til Erklæring, samt været tilkaldt til et Præsidentmøde angaaende

Uddannelsen af Selskabets ny Mejerikonsulent, ligesom jeg har gjort Selskabet bekendt med saadanne Forhold ude i Landet, der have eller kunne faa Betydning for vort Mejeribrug.

De følgende Beretninger, hvoraf der her kun gengives Hovedindholdet, ville blive optagna in extenso i Aarsberetningen.

Beretningen fra Statens Planteavlsudvalg gaar ud paa, at der til Forsøg i Planteavl og den dertil knyttede Konsulentvirksomhed i Finansaaret 1903—1904 er bevilget 108541 Kr. 58 Øre, men heraf stilles 20000 Kr. til Raadighed for landøkonomiske Fællesforeninger og Landboforeninger til Anvendelse ved lokale Markforsøg og Forevisningsmarker og 15000 Kr. til Præmiering af hele Markbrug eller Dele deraf, til Planteavlsudstillinger samt til Analyser og forskellige Undersøgelser.

Til Brug ved Fortsættelsen af en Del af Maltbyg- og Hvedeudvalget foranstaltede Dyrkningsforsøg med Hvede og Byg er der lejet et Forsøgsareal ved Abed paa Lolland, og Ledelsen af Forsøgsvirksomheden paa dette Areal er henlagt under Forsøgsstationen ved Tystofte med Assistance af Bestyreren af Abed Planteavlsstation, Landbrugskandidat A. B. Vestergaard. Forsøgsarealet er gjort i Stand til at modtage Forsøg fra Efteraaret 1904. Endvidere er der til Iværksættelsen af Tilvejebringelsen af Oplysninger om Saasædsproduktioner: Dyrkning af kontrolleret Stamsæd, foretaget de indledende Skridt. Foranstaltningen agtes indledet paa den Maade, at der paa Statens faste Forsøgsstationer for Plante-kultur iværksættes Dyrkningsforsøg med lokale Stammer af Sædarterne til Sammenligning indbyrdes og med de øvrige i Forsøgene dyrkede Sædarter og Stammer af disse. Derhos har Udvalget antaget Lærer L. Teglbjerg, Vejenbrød Skole, som har arbejdet under Maltbyg- og Hvedeudvalget, til paa sin Lod under lignende Vilkaar som hidtil at foretage Forædling og Formering af de Stammer og Sædarter, som skulle benyttes ved Uddeling af Sædefrø.

Da Forpagtningskontrakten vedrørende Forsøgsstationen i Vester Hassing udløber den 1. April 1906, og Forholdene

her skønnes at være mindre gunstige for Forsøgsarbejdet, har man under Overvejelse, om det ikke vilde være rigtigt at søge Stationen flyttet til en bedre egnet Plads, og har i den Henseende søgt Assistance hos Fællesudvalget for Mosedyrkning.

Fra Forsøgsbestyrer K. Hansen i Lyngby var til Udvalget indsendt en Skrivelse, gaaende ud paa, at faa en nøjagtigere Høststatistik bragt tilveje end den, som fremkommer nu. Sagen har været meget udførlig drøftet af Statens Planteavlsudvalg i Forbindelse med Statens statistiske Bureau, Repræsentanter for Kontrolforeninger m. fl., hvorefter en Række væsentlige Forbedringer i Høststatistikken er indført, ligesom et Forslag til Bestemmelse af Sommergræsningens og Grøntfoderets Værdi til Supplering af Statistisk Bureaus aarlige Meddelelser om Høstudbyttets Værdi i Danmark er vedtaget som Grundlag for Forsøg i denne Retning.

Ligesom tidligere er der stillet Midler til Raadighed for Landhusholdningsselskabet og Foreningen af jyske Landboforeninger til Uddannelse af jyske Roelærlinge paa fynske og lollandske Gaarde, og der er i 1903 ialt uddannet 12 saadanne Lærlinge.

Tidsskrift for Landbrugets Planteavl, hvis 10. Bind er afsluttet, og som tidligere udkom i Kommission hos Th. Linds Eftf., er nu overtaget af Det nordiske Forlag.

Endnu skal nævnes, at den konstituerede Bestyrer af Forsøgsstationen ved Tystofte, Landbrugskandidat N. P. Nielsen, nu er ansat som Stationens Bestyrer. Derhos er der afgivet Betænkning i en Række af Sager samt aflagt Regnskab over Anvendelsen af Bevillingen for Finansaaret 1902—1903.

I den fra Maskin- og Redskabsudvalget modtagne Beretning om Udvalgets Virksomhed i det sidste Aar meddeles, at Hofjægermester F. Friis er indtraadt som Udvalgets Formand efter Professor Segelcke, der var afgaaet ved Døden, og at Gaardfæster Laub er traadt i Stedet for afdøde Forpagter Bokelmann.

Medens Bevillingen, som Udvalget raadede over, hidtil har været 5000 Kr., er den nu kun 3000 Kr.

Beretningerne om Prøverne med selvrensende Tærskværker til Hestekraft og Prøverne med smal- og bredfælgede Vogne samt et Supplement til Radrenserprøven ere udkomne.

I sidste Høst er der foretaget Prøver med kombinerede Slaa- og Mejemaskiner — Maskiner, som muligvis mindre Gaarde kunne komme til at anvende — men de prøvede Maskiner gjorde ikke noget godt Arbejde i den Sæd, hvori de arbejdede. Da der imidlertid er fremkommet nye Konstruktioner af saadanne Maskiner, vil det være hensigtsmæssig at anstille nye Prøver, men med et større Antal Maskiner og lade dem komme til at arbejde under gunstigere Forhold, end ved de tidligere Prøver.

Prøven med amerikanske Svingplove og Efterligninger — det skulde have været Aarets Hovedprøve — maatte indstilles paa Grund af Vejrliget. Gennem Spørgeskemaer har Udvalget søgt Oplysninger om saadanne Ploves Varighed og Udbredelse samt Prisen paa og Vedligeholdelsen af de enkelte Plovdele. De opstillede Spørgsmaal ere blevne ret tilfredsstillende besvarede og det indsamlede Materiale vil nu blive bearbejdet.

Der forestaar Prøver med Beskyttelsesapparater for at forebygge Ulykkestilfælde, som stadig indtræffe ved Ilæggeraabningen paa Damptærskværker, saa snart Forholdene tillade det, og de nødvendige Midler ere til Stede, ligesom Udvalget ogsaa har paatænkt at underkaste en af Fabrikant Nielsen i Hillerød konstrueret selvrensende Tærskemaskine til Hestekraft en særlig Prøve i indeværende Tærskesæson, da den ved Prøven paa Ragnesminde i flere Henseender viste sig fortrinlig, men havde en mangelfuld Kørning, hvilken Mangel nu synes at være afhjulpen.

Om Eksporten af danske Avlsdyr til Rusland forelaa der en Beretning fra Justitsraad L. Friis.

Aarets Eksport fra Danmark til Rusland skal ialt have andraget 101000 Kr., og derhos er der gjort yderligere Bestillinger paa dansk Kvæg. Det synes i det hele som om Eksporten nu skal komme ind i det ønskede Spor, og at det Pionerarbejde, som Justitsraad Friis har gjort i 6 Aar i Rusland, vil begynde at bære Frugt.

Meddelelser fra Præsidiets.

Hs. Majestæt Kongens Regeringsjubilæum.

Præsidenten: Selskabet har i Anledning af Hs. Majestæt Kongens 40 Aars Regeringsjubilæum indsendt en Adresse til Hs. Majestæt. Efter dens Modtagelse har Hs. Majestæt ladet tilflyde Selskabet et Svar, hvis Ordlyd Sekretæren vil meddele Forsamlingen.

Sekretæren: Adressens Ordlyd var saaledes:

Allernaadigste Konge!

I dybeste Underdanighed tillader det Kongelige danske Landhusholdningsselskab sig at frembære for Deres Majestæt, der har været Selskabets høje Beskytter fra Regeringstiltrædelsen, ligesom Deres Majestæts Forgængere paa Tronen siden den 29. Januar 1776, sin varmeste Lykønskning i Anledning af Deres Majestæts 40 Aars Regeringsjubilæum.

I den lange Aarrække, som den Almægtige har forundt Deres Majestæt at styre Danmarks Rige, er Landet gaaet stærkere frem i Velstand og Kultur end i nogen tilsvarende Periode. Deres Majestæts aldrig svigtende Kraft, utrættede Interesse for Danmarks Velfærd og varme Kærlighed til Land og Folk har i højeste Grad været medvirkende Aarsag til den stedfundne Fremgang. Det danske Folk er derfor opfyldt af dyb Taknemmelighed for Alt, hvad Deres Majestæt har givet det af Kærlighed, Kraft og Offervillighed.

Som Repræsentant for Landbrugskredse i Landets forskellige Egne tillader det Kongelige danske Landhusholdningsselskab sig nu ved det sjældne Regeringsjubilæum, som Deres Majestæt kan fejre, at gøre sig til Tolk for den dybe Taknemmelighed overfor og Kærlighed til Deres Majestæt, som besjæler den danske Landbostand.

Gud beskærme Deres Majestæt og det Kongelige Hus!

Herpaa er der til Selskabet indkommet følgende Svarskrivelse:

»Hs. Majestæt Kongen har allernaadigst paalagt mig at bringe det Kongelige danske Landhusholdningsselskab Sin

hjertelige Hilsen med Tak for den i Anledning af 40 Aarsdagen for Allerhøjstsammes Tronbestigelse fremsendte Lykønskingsadresse.

Det har været Hs. Majestæt, som gennem de tilbagelagte 40 Aar har været Selskabets Protektor og stedse med varm Interesse har fulgt dets Virksomhed, en Glæde at modtage denne Henvendelse og en særlig Tilfredsstillelse, at Landhusholdningsselskabet, der staar som Repræsentant for Landbrugskredse i Landets forskellige Egne, har fremhævet Landets stærke Fremgang i Velstand og Kultur i det forløbne Tidsrum.«

Præsidenten: I Forbindelse hermed skal nævnes, at i Anledning af Regeringsjubilæet, som paa det nærmeste falder sammen med 40 Aarsdagen for Hs. Majestæt Kongens Overtagelse af Protektoratet for det kgl. danske Landhusholdningsselskab, har Selskabet rettet en Opfordring til Medlemmerne om at yde Bidrag til en Buste i Marmor af Hs. Majestæt Kongen, hvilken Buste Medlemmerne skulde skænke Selskabet til Opstilling i Bestyrelsesraadssalen i dets ny Lokale. Bidragene ere indløbne saa rigeligt og saa hurtigt, at Busten, der bliver udført af Billedhugger, Professor Bissen, vil være færdig til Opstilling om kort Tid.

Cand. polyt. Ellbreehts Uddannelse til Selskabets
Konsulent i Mejeribrug.

Præsidenten: Om dette Punkt er der givet udførlig Meddelelse i den af Sekretæren aflagte Beretning om Selskabets Virksomhed.

Delegeretmødet vedrørende den 19. danske
Landmandsforsamling.

Præsidenten: I Henhold til Reglerne for Afholdelsen af Landmandsforsamlinger skulde der i indeværende Vinter have været sammenkaldt et Møde af Delegerede fra Landboforeningerne for at tage Bestemmelse om, naar den 19de danske Landmanesforsamling skal afholdes, vælge Dommere o. s. v. Bestyrelsesraadet havde besluttet, at et saadant Dele-

geretmøde skulde indkaldes i December i Aar, men det har paa Fællesforeningernes Delegeretmøder vist sig, at der ikke er Stemning hos Landboforeningerne for, at der holdes Landmandsforsamling saa hurtig som efter de gældende Regler, nemlig i 1906, idet den paa den jydsk Fællesforenings Delegeretmøde i Oktober vedtagne Resolution:

»Delegeretmødet udtaler, at det ikke for Tiden føler Trang til en Landmandsforsamling, og ønsker, at en saadan ikke foreløbig afholdes.« er vedtaget af den sjællandske og fynske Fællesforening og ventes vedtagen af Maribo Amts økonomiske Selskab og Bornholm landøkonomiske Forening. Bestyrelsesraadet har derefter besluttet, at Spørgsmaalet om Indkaldelsen af et Delegeretmøde i Anledning af den næste Landmandsforsamling foreløbig stilles i Bero.

Fundatsen for Forpagter Bokelmanns Legat.

Præsidenten: Efter Forpagter Bokelmanns Død blev der af hans Arvinger skænket et Legat paa 50000 Kr. til Landhusholdningsselskabet.*) Dette er allerede omtalt i Aarsberetningen for 1902—03, hvori det tillige meddeles, at Selskabet har udarbejdet en Fundats for dette Legat og indsendt den til Regeringen for at erholde kongelig Stadfæstelse derpaa. Den kongelige Stadfæstelse er nu erholdt. Fra Selskabet er der rettet en Tak til Arvingerne for den smukke Gave, der er stillet under Selskabets Bestyrelse.

Udenfor Dagsordenen foretoges derpaa følgende Sag, som motiveredes saaledes af

Præsidenten: Mine Herrer! Hs. Excellence Lehns greve Danneskjold-Samsø var Præsident i det kgl. danske Landhusholdningsselskab fra Dec. 1881 til Dec. 1893. Selskabets Medlemmer ville vide, at Hs. Excellence med varm Interesse har omfattet Landbrugets Forhold og med den største Energi og særdeles Dygtighed har røgtet sit Hverv som Præsident i Selskabet. Men allerede forud for sin Indtræden i Selskabets

*) Se Aarsberetningen for 1902—3 S. 46 og 211.

Præsidium havde Hs. Excellence stillet sine Kræfter til Raadighed for Landbruget paa forskellig Maade. I 1877 varetog Hs. Excellence saaledes over for den engelske Regering og den engelske Parlamentskommission det danske Landbrugs Interesser i et Spørgsmaal, som den Gang var af største Vigtighed, nemlig Indførelsen af levende Kvæg til England. I 1886 blev Lehnsgreven valgt til Medlem af Jernbaneraadet og virkede der, varetagende Landbrugets Interesser, indtil Raadets Ophævelse. Han fungerede i 1888 som Præsident ved den nordiske Industri-, Landbrugs- og Kunstudstilling i København, var Formand for det Toldudvalg, som Landhusholdningsselskabet nedsatte i 1893, og som afgav en udførlig Betænkning vedrørende Landbrugets Toldforhold, og endelig — som det Punkt, hvorpaa jeg ved denne Lejlighed særlig ønsker at henlede Opmærksomheden — skal nævnes, at Greven, da Maltbygudvalget blev nedsat i 1883, indtraadte som Formand i dette Udvalg, og at han da dette Udvalg i 1889 efter Geheimekonferentsraad Tesdorpf's Død blev sammensmeltet med det i 1882 nedsatte Hvedeudvalg overtog Formandspladsen for det samlede Maltbygudvalg. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa den omfattende Virksomhed, som dette Udvalg har udfoldet. Beretninger derom er afgivet paa andet Sted, og i det i disse Dage udkommende Nummer af Tidsskrift for Landbrugets Planteavl vil der findes refereret et Foredrag, som Forpagter Sonne holdt i Landhusholdningsselskabet forrige Vinter, og hvori han gav en udførlig samlet Beretning om Udvalgets Virksomhed. Her skal kun nævnes, at da Udvalget den 1. April i Aar afsluttede sin Virksomhed, skete det med fuldeste Honnør og under Erkendelse fra alle Sider af, at Udvalget under Grev Danneskjolds Førerskab har udført et højst fortjenstfuldt Arbejde. Selskabets Bestyrelse besluttede derfor i Juni-Mødet at benytte den Lejlighed, som Afslutningen af Udvalgets Arbejde dertil giver, til at foreslaa Generalforsamlingen at udnævne Hs. Excellence Lehnsgreve Danneskjold-Samsøe til Æresmedlem af Selskabet i taknemmelig Erkendelse af, at Greven paa særlig og udmærket Maade har virket for Selskabets Formaal.

Forstander N. Pedersen vilde anbefale Generalforsamlingen at vedtage det med Enstemmighed. Det var den eneste Maade, hvorpaa Selskabet kunde vise sin Erkendtlighed over for Hs. Excellence Lehns greve Danneskjold-Samsøe.

Forslaget vedtoges enstemmig.

Efter Dagsordenen foretoges derpaa:

Virksomhedsplan for Aaret 1904—1905.

Præsidenten: I det foreliggende Forslag til Plan for Virksomheden i det kommende Aar ere Hovedtrækkene for Selskabets Virksomhed angivne, og, som man vil se, er der ikke sket nogen Forandring fra det, der har været vedtaget i de foregaaende Aar.

Forslaget vedtoges enstemmig.

Budget for Regnskabsaaret 1. April 1904 til 31. Marts 1905.

Præsidenten: Budgetforslaget har, som Lovene foreskrive, været forelagt Bestyrelsesraadet og er af dette godkendt til at fremlægges for Generalforsamlingen. Forslaget er ligelydende med foregaaende Aars Budget med den Undtagelse, at Bevillingen til Maltbyg- og Hvedeudvalget er udgaaet, idet dette Udvalg, som allerede nævnt, har afsluttet sin Virksomhed den 1. April d. A.

Uden Forhandling vedtoges ogsaa dette Forslag enstemmig og

Generalforsamlingen hævedes.

Budget for Regnskabsaaet 1. April 1904—31. Marts 1905.

	Specialsum		Hovedsum	
	Indtægt	Udgift	Indtægt	Udgift
I. Løbende Indtægter og Udgifter				
<i>vedrørende Selskabets ordinære Virksomhed.</i>				
Konto.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1. Medlemskontingenter	15800	»		
2. Renter og Depositogebyr	10600	140		
3. Statens Tilskud til Selskabets alm. Virksomhed	3200	»		
4. Bidrag fra det Classenske Fideikommiss	1600	»		
5. do. fra den Raben-Lewetzauske Fond	1000	»		
6. do. fra Etatsraad Schou og Hustrus Stiftelse	200	»		
7. Plantekulturen	»	400		
8. Husdyrbruget	»	400		
9. Mælkeribruget (fra Staten 3000 Kr.)	3000	4100		
10. Agrikulturkemisk Virksomhed	»	200		
11. Udarbejdelse og Trykning af landokon. Skrifter	800	4000		
12. Anskaffelse og Uddeling af Skrifter . .	»	6000		
13. Selskabets Foredrags- og Diskussionsmøder	»	600		
14. Selskabets Bestyrelses- og Udvalgs- møder	»	200		
15. Undersøgelserrejser m. m.	»	600		
16. Selskabets Lærlinger	»	200		
17. Hædersbelønninger for Landboflid . .	»	400		
18. Landbrugets Binæringer	»	100		
19. De nordlige Landsdele	»	500		
20. Lønninger og Enkeunderstøttelser . .	»	10010		
21. Husleje og Inventarium (fra Staten 2000 Kr.)	2400	4500		
22. Regnskabets Revision	»	120		
23. Bekendtgørelser	»	150		
24. Fragt og Porto	»	1400		
25. Kontoret	»	2500		
26. Forskelligt	200	200		
27. Ledelsen af den landøkonomiske Konsulentvirksomhed (f. Staten 6000 Kr.)	6000	6000		
28. Kontrol med Lagre af dansk Korn og Foderstoffer i Frihavnen	3000	3000		
29. Udgivelsen af Tidsskrift for Landøkonomi	2400	2400		
			50200	48120
II. Kapital-Indtægter og -Udgifter				
<i>vedrørende Selskabets selvstændige Formue.</i>				
Forventet Kassebeholdning $\frac{1}{4}$ 1904	167	»		
Indfriet Laan	»	4000		
Nyt Laan	1920	»	2087	4000
Ialt			52287	52120
Forventet Kassebeholdning $\frac{31}{3}$ 1905			»	167
Balance			52287	52287